

forstaaelse. Naar man ansætter Godset til dets sande Værdi, ikke alene i Forhold til, men dog væsentlig i Forhold til, hvad det hidtil har afgivet i Indfæstning og aarlige Afgifter, saaledes at den Capital, der skal træde istedet derfor, baade erstatter de hidtilværende aarlige Afgifter og Gjennemsnittet af Indfæstnings-Indtægterne — og de ville i mine Tanker blive endnu højere; thi naar Fæstegods i det Hele bliver bortsolgt, vil det afgive en højere Indtægt, end det giver som Fæstegods — naar altsaa man faaer denne Capital, saa maa Enhver, der virkelig kan gaae ind i saadanne Beregninger, sige, at Lehnsg. eller Majoratsbesidderen, ved at opbevare Renterne af denne Capital, faaer fuldkommen Erstatning ogsaa for Indfæstningerne. Jeg kan ikke begræbe, hvorledes man kan sige, at han jo kan komme til at undvære Indfæstningen i længere Tid. Det er jo, naar man tager Godset i Gjennemsnit, uvidt, hvormange Indfæstninger han vil faae; det er uvidt, hvor længe han vil leve, og det er ogsaa uvidt, hvormange Fæstesteder der vilde blive ledige osv.; men alt dette optages jo i den Gjennemsnitsberegning, hvorefter Summen fastsættes og istedetfor at faae de uvisse Indfæstninger, faaer Lehnsg. eller Majoratsbesidderen den visse Forøgelse af de aarlige Indtægter. Hvis der altsaa indtraf det Tilfælde, at Lehnsg. besidderen levede længe derefter, og at der indtraadte en Periode, hvor der kun foresaldt en ringe Fæsteledighed, ja saa vinder han; indtræder der derimod en Periode, hvori der pludselig vil komme mange Indfæstninger, ja saa har han tabt. Men det er altid Tilfældet, naar man giver en Erstatning efter en Gjennemsnitssum, at han baade kan vinde og tabe, men i det Hele taget skal han hverken have Gevinst eller Tab. Doer Majoratsbesidderen inden et Aar, ja saa vil man i det Tilfælde sige, at han har havt Indtægten i en kort Tid; men han har havt den akkurat saalænge han skulde have den, og han har faaet noget mere i det Aar, end han

ellers vilde faae i aarlig Indtægt; det kan være, at der i dette Aar var tilfaldet ham en Indfæstning og han vilde da have faaet mere; men det kan ogsaa være, at der slet ingen var tilfaldet ham, og han vilde da have faaet noget mindre; han faaer, hvad der i Gjennemsnittet er sat, og factiff faaer han endogsaa noget mere. Jeg holder mig blot til, at man antager, at baade Indfæstningen og den aarlige Afgift capitaliseres; han faaer, hvad der i Gjennemsnit svarer til Værdien af begge Dele. Altsaa det Argument, der er anført af Udvalgets Fleertal, for at Majoratsbesidderen skal have Noget, gjaelder slet ikke, og det troer jeg, at ethvert mathematiskkyndigt Medlem, der har øvet sig en lille Smule i Gjennemsnitsberegninger, vil indrømme. Dette Argument fremkommer derved, at man først gjør en Gjennemsnitsberegning og saa ikke har mathematiff Sands eller Mod nok til at erkjende denne Beregning for rigtig. Man siger, at han idetmindste faaer aarlig 5 Rbd. og engang imellem 50 Rbd. og man fastsætter da efter en fuldkommen nøagtig Beregning over, hvor ofte disse 50 Rbd., forekomme, Gjennemsnittet til 20 eller 15 Rbd. aarlig; men efterat man har gjort dette, siger man, det var dog slem, han kunde maastee have faaet 50 Rbd. mere og saa giver man ham noget mere; men saa skal man slet ikke indlade sig paa at gjøre Beregninger, thi saa gjør man galt. Der er altsaa ikke nogen Grund dertil, naar man ikke vil gaae ind paa den Betragtning af Sagen, jeg før omtalte, at det skulde være et Vederlag for Møje og Bekostninger; men det synes mig da, at dette Vederlag burde gives paa en anden Maade, og det forekommer mig i ethvert Tilfælde, at det kun maatte gives, naar Røbesummen noget oversteg den mindste Værdi, hvorfor Godset kunde sælges, hvoraf det da kunde udredes; naar der virkelig ved Møje og Bekostninger kunde fremkomme nogen Forøgelse af Formuesubstantfen, kunde man sige, at deraf skulde de have Noget.